

25 Noiembrie 2008, nr. 353

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative (în domeniul administrației publice locale)

(înregistrat în Parlament cu numărul 2959 din 16 Octombrie 2008)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea unor acte legislative (în domeniul administrației publice locale).

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Scopul modificărilor rezidă în excluderea necesității adoptării unei hotărâri a consiliului local privind vacanța funcției, în caz de deces al consilierului și atribuirea "în mod automat" a mandatului către supleant.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**

- 6. Suficiența argumentării.** În Nota Informativă, promovarea modificărilor este argumentată prin apariția multipleror cazuri, în care consiliul local nu poate întruni voturile necesare pentru adoptarea deciziilor privind declararea vacanței mandatului în legătură cu decesul consilierului ales.

Din analiza datelor deținute (mass-media, studii specializate) și investigații proprii am constatat existența problemelor abordate în activitatea unor consilii locale, unde majoritatea blochează completarea funcției vacante sau respectiva majoritate nu se poate întruni. Respectiv, problema în cauză există și necesită soluționare.

Totuși, art.47 din Regulamentul Parlamentului obligă ca proiectul de act legislativ să fie depus spre dezbateră împreună cu o expunere a obiectivului, scopului, concepției viitorului act, a locului acestuia în legislația în vigoare, precum și a efectelor sale social-economice și de altă natură, potrivit cerințelor Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001. Nota Informativă anexată la proiect nu

corespunde pe deplin acestor cerințe, argumentarea este generală și nu prezintă informații concrete, cu exemple concludente de situații ajunse în impas, lipsesc informații despre investigații științifice la tema abordată, expertize prealabile etc.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Proiectul și Nota Informativă nu conțin referințe la legislația comunitară și nici informații despre expertiza compatibilității proiectului cu legislația comunitară, deși art.23 al Legii privind actele legislative prevede, că Nota Informativă trebuie să conțină și rezultatele expertizei compatibilității cu legislația comunitară, precum și lista reglementărilor de referință ale legislației comunitare.

Domeniul administrației și autonomiei locale a fost în atenția permanentă a organismelor internaționale și comunitare, găsindu-și reflectare în recomandările și rezoluțiile Consiliului Europei (CoE) referitoare la Republica Moldova. Respectiv, la elaborarea unui proiect de lege care introduce modificări în acest domeniu ar trebui să fie studiată experiența internațională, să fie efectuată o expertiză privind reglementarea cazurilor similare în statele membre al CoE.

8. Fundamentarea economico-financiară. Implementarea prevederilor proiectului nu ar atrage creșterea cheltuielilor bugetare și fundamentarea financiar-economică nu este necesară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Prin promovarea proiectului se urmărește scopul asigurării posibilității declarării și completării ulterioare a vacanței funcției consilierului decedat fără intervenția consiliului local. Este constatat astfel interesul formațiunii politice de a-și asigura reprezentarea în consiliul local și acest interes este corelat cu interesul general, constând în dreptul cetățenilor de a fi reprezentanți de către persoanele pe care i-au ales.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Nu sînt constatate eventuale prejudicii ce pot aduce prin aplicarea ulterioară a prevederilor, în cazul dacă acestea vor fi perfecționate, după cum se propune și în prezentul raport de expertiză.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Proiectul propune ca "în caz de deces al consilierului, mandatul acestuia se atribuie în mod automat următorului candidat supleant al formațiunii politice, pe lista căruia a candidat". Normele respective derogă parțial de la dispozițiile art.133 alin.(9) ale Codului electoral, care stabilește o procedură similară de completare a mandatului ulterior vacant, dar mai instituie și posibilitatea ca mandatul să fie repartizat altui concurent, dacă lista celui inițial s-a epuizat. De asemenea, Codul electoral reglementează situația repartizării mandatului vacant deținut anterior de un candidat independent, iar prevederile din proiect nu propun reglementarea situației respective. Soluția care poate fi acceptată, în această situație, ar fi includerea în Legea privind statutul alesului local a unei trimeri concrete la dispozițiile art.133 din Codul electoral, referitor la completarea vacanței funcției pentru cauză de deces.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. În art. II al proiectului, referitor la completarea art.8 al Legii privind statutul alesului local, textul propus nu corespunde cerințelor formulării lingvistice:

- se utilizează sintagma "mandatul acestuia" în loc de "mandatul vacant";
- se utilizează sintagma "în mod automat", fără a fi clară și detaliată procedura.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Constatăm ambiguitatea procedurilor administrative, nedeterminarea autorității publice responsabile și lipsa unor termene concrete. Procedura propusă pentru asigurarea completării vacanței funcției nu este explicită, utilizarea formulei "în mod automat" nu asigură interpretare și aplicare adecvată: - nu este stabilit că trebuie să fie prezentat un demers la Comisia Electorală Centrală; - nu este clar cine va fi autorul demersului (reprezentantul formațiunii politice sau al consiliului local); - nu sunt stabilite termenele de adresare și actele ce urmează a fi prezentate la CEC etc.

Presupunem, că prin formula "în mod automat", inițiatorii proiectului au dorit să se pună în sarcina CEC efectuarea procedurilor de rigoare dar, pentru a proceda astfel, CEC trebuie sesizată de o entitate

oarecare și cea mai indicată în acest caz este formațiunea politică, iar dacă aceasta nu își exercită dreptul, demersul trebuie să poată fi făcut de către un reprezentant al autorității administrației publice locale (secretarul sau președintele consiliului), precum și de către însăși subiectul vizat - candidatul supleant respectiv. Această procedură ar necesita reglementare detaliată în Legea privind statutul alesului local și Legea privind administrația publică locală.

Concluzii

1. Proiectul este binevenit, deoarece abordează soluționarea unor probleme ce există în activitatea autorităților administrației publice locale și pentru care legislația în domeniu nu conține prevederi adecvate.
2. În redacția propusă, modificările nu vor avea impactul cuvenit și ar putea genera noi situații de blocaj, interpretări și aplicări abuzive.
3. Soluțiile adecvate pentru situația abordată ar rezulta în includerea trimiterii exprese la dispozițiile Codului electoral și introducerea în cele două legi vizate a dispozițiilor mai detaliate despre procedura sesizării pentru completarea vacanței funcției, cu oferirea alternativelor: formațiunea politică - autoritățile locale - persoana vizată.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției